VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

EU-lainsäädäntöön pohjautuvien makrovakausvälineiden uudelleentarkastelu

Eduskunnan talousvaliokunta 10.3.2022

Valtiovarainministeriö, rahoitusmarkkinaosasto
Lainsäädäntöneuvos Antti Makkonen

Aikataulu

- Komission velvollisuus toteuttaa makrovakausvälineiden toimivuuden tarkastelu perustuu EU:n vakavaraisuusasetukseen (CRR).
  - Nyt puheena oleva sääntelyn tarkastelu toteutettaisiin ensimmäistä kertaa sitten CRD IV/CRR I:n antamisen.
  - Tästä eteenpäin viiden vuoden välein.
- Tarkastelussa huomioon otettavista vähimmäisseikoista säädetty CRR 513 artiklassa.
- Julkinen konsultaatio päättyy 18.3.2022.
- Tarkastelun toteuttaminen v. 2022 ensimmäisellä vuosipuoliskolla komission toimesta.
- Mahdollinen konkreettinen lainsäädäntöehdotus v. 2022 loppuun mennessä.

Makrovakausvälineet tällä hetkellä

- Lisäpääomavaatimukset (puskuriluonteisia)
  - Järjestelmäriskipuskuri (kansallinen optio)
  - Merkittävien luottolaitosten puskurivaatimus (G/O-SII)
  - Vastasyklinen pääomapuskuri
- Pankkivalvojan toimivaltuus asettaa riskipainolattioita
- Enimmäisluototussuhde (”lainakatto”)
  - Kansallista lainsäädäntöä

Keskeisiä havaintoja makrovakausvaatimusten soveltamisesta

- Koronapandemian alussa puskurivaatimuksia alennettiin; puskurien toimivuutta ei ole tosiasiallisesti vielä testattu (esim. miten markkinat tosiasiallisesti suhtautuvat vaatimusten alittumiseen; informaation rooli tässä?).
- Joustot poikkeuksellisissa tilanteissa nykysääntelyn perusteella suhteellisen rajoitetut.
- Vastasyklisen pääomapuskurin tosiasiallinen sovellettavuus?
- Yhteensovittaminen LR- ja MREL-vaatimusten kanssa; pankkikohtaistakin vaihtelua.
- Pankkien riskipainojen vaihtelu suhdanneluontoisesti.
- Uudet globaalit ja järjestelmätason(kin) riskit: ilmasto, ESG, pankkisektorin ulkopuolinen rahoitustoiminta, pankkien kytkeytyneisyys, kyberriskit.

Suomen kanta (1/2)

- Makrovakaussääntely on yleisesti osoittautunut hyödylliseksi ja tärkeäksi pankkisektorin vakauden kannalta.
- Välineiden ennakoitavissa olevaa joustavuutta on tarpeen harkita lisättäväksi erityisesti odottamattomissa taloudellisissa shokeissa.
  - Joustavuuden lisääminen ensisijaisesti muuhun kuin tavanomaisiin suhdannevaihteluihin.
  - Liikkumavaraa syytä tarkastella myös laajempien, Euroopan laajuisten kriisien varalta.
- Makrovakausvälineiden parempi yhteensovittaminen muiden (pääoma)vaatimusten kanssa.
- Johtavana periaatteena symmetrisyys: toisaalta tarvitaan joustoja, toisaalta puskureiden suunnitelmallista kartuttamista.
  - Esimerkiksi: mittarit, päätösprosessit, ennakoiva viestintä, positiivinen neutraali taso vastasykliselle pääomavaatimukselle.
  - Ei kuitenkaan mekaanisesti tiettyjen indikaattoreiden perusteella.

Suomen kanta (2/2)

- On arvioitava, miten riskeihin on tarkoituksenmukaista vastata mikrotasolla ja miten makrotasolla. Riskimallien sääntelyä edelleen kehitettävä valvojakäytäntöjen ohella lainsäädäntötoimin.
- Makrovakausvälineiden EU-tason harmonisointi
  - Päähuomio mittareiden, työkalujen ja tutkimustiedon kehittämisessä. Soveltaminen tarkoituksenmukaista ensisijaisesti jäsenvaltiotasolla. Valvonnan ja koordinaation vahvistaminen kannatettavaa jossakin määrin.
  - Pakollinen vastavuoroinen tunnustaminen kannatettavaa sellaisissa välineissä, jotka perustuvat riittävän yhdenmukaisille kriteereille ja välineen tehokas soveltaminen tätä edellyttää.
  - Kysyntäpohjaisia makrovakausvälineitä aiheellista selvittää, vaikka Suomi ei näe välitöntä tarvetta näiden käyttöön ottamiselle.
  - Huomioitava myös muut sääntelyhankkeet (erityisesti Basel III).